

PAASALÄKITUS ISSANDA AASTAL 2024

„Jeesus on hauast üles tõusnud,
nõndakui Ta seda oli ette ütelnud
ja on meile igavese elu ja suurt armu andnud“
(Laul pärast sinaksari)

Armsad ülemkarjased Issandas, mu vennad pühitsetud piiskopid Eelija ja Aleksander,
kallid preestrid ja diakonid,
südamest armastatud Eesti õigeusu kirikurahvas,

KRISTUS ON ÜLES TÕUSNUD!

Ülestõusmise päev, inimesed, saage valgustatud! Täna on paasa, Issanda paasa! Sest Kristus Jumal, kellele meie võidulaulu laulame, on meid surmast ellu ja maa pealt taeva viinud (*paasakaanoni 1. irmos*).

Mõistkem, et tänane ülestõusmispüha kuulub Jumalale, kelle hiilgus ei tunne õhtut. See on loojumatu päev, mil ülestõusnud Jumala Poeg jõuab oma valgusega meis peituva igavikuni, meie isikulise olemise salasuseni. Selles päevas elamine on elamine armastuses, milleks on Jumal. Me arvasime, et Ta on meist kaugel ja nüüd, mil Ta ennast meile loovutab, haarab Ta meist kinni isegi surma sügavuses. Ta tõmbab meid enda poole ja näitab meile, et meie elu igal hetkel on tähendus ainult siis, kui seda juhivad Tema oma armastuses.

Püha Johannes Kuldsuu kirjutab: „Surm, kus on sinu astel? Põrguhaud, kus on sinu võit? Kristus on üles tõusnud ja sina oled maha rõhutatud. Kristus on üles tõusnud ja kurjad vaimud on langenud. Kristus on üles tõusnud ja inglid on röömsad. Kristus on üles tõusnud ja elu võidutseb. Kristus on üles tõusnud ja hauas ei ole ühtainustki surnut. Kristus on üles tõusnud ja saanud esimeseks surnutest“.

Ma ütlesin enne, et tänane ülestõusmispäev on Jumala päev, mil ei ole õhtut. Pühad inimesed õpetavad meile omaenda elu näitel, et päriselt pole vahet tänase ja tulevase elu vahel, sest olevik ja tulevik on „Jumala olevikus“ üks. Selle mõistmine ja meie tõeline usk näitavad meile nii olevikku kui ka seda, mida veel pole ning mis alles tuleb. Õnnelik on see, kes endas need kaks tegelikkust kokku paneb. Õnnelik on see, kes saab kõhkluseta kinnitada, et ta on näinud ülestõusnud Kristust mitte ihusilmade, vaid südame silmadega, kogu oma olemuse sisemiste silmadega erinevalt sellest, kes vaid väliselt ootab selle suure ja ainulaadse päeva kätte jõudmist.

Kahtlemata tunnetab ka tänapäeva inimene salasust vaatamata ühiskonnale, kus kõik muutub pidevalt ainelisemaks ja labasemaks. Ta tunnetab salasust vaatamata maailmale, milles valitseb vägivald, erakordne ja äärmuslik vägivald, sealhulgas tsiviilelanikkonna massiline

hävitamine, kes ise pole kellegi verd valanud, nii nagu see on Ukrainas või Palestiinas. Vägivald, mis soovib tappa inimeses inimlikkust, teda purustada, alandada. Mitte üksnes teda ära kasutada või kõrvale heita, vaid ilmselgelt hävitada.

Juba praegu, pea meie ukse all ei valitse mitte rahu, vaid sõda, mis pole pelgalt püüe muuta piire, vaid alistada üks rahvas teisele. See pole mingi õiguslik vaidlus kahe riigi vahel, vaid toores ja jõhker oma jõu näitamine. Vaatamata sellele kõigele ütlen ma kindlalt, et tänapäeva inimene tajub salasust, kuid teeb seda kindlasti teisiti kui varem: võib-olla külmas üksinduses, võib-olla tundlikus meeleheites, mis tähendab, et tema pilgus on võrdselt nii armastust kui ka kurbust. Kui tegemist on vaimse kriisiga, siis me võime seda määratleda kui laskumist pörgusse ja surmavalda. Just seal võidutseb kristlase jaoks Jumal, kes tungib üksinda kõikidesse loodu liigestesse, Tema, ülestõusnu, kes laseb end matta usuvõõrastegi inimeste hingesügavustesse, kes omakorda on uppunud Jumala surma. Ometi on meie ümbritsevas maailmas paranemise märke. Meie ülesanne on need ära tunda ja neist aru saada. See on võimalik ainult tõelise palve abil, sest palve puhastab meie südamesilmad kõigist takistustest; sest just palve aitab meil mõista kogu meie olemust. Teisisõnu: me kas oleme täielikult haaratud palvest ning saavutame kõik, või jätame küll palvele olulise koha, ent omakasupüüdliselt ja enda heaolu arvesse võttes hoiame midagi ka oma „minale“ varuks. See aga ei lase meil kindlalt tajuda, et Kristuse võit surma üle valgustab kogu inimest, et inimene tervikuna saab päästetud ja see puudutab kogu tema olemust: tema ihu, hinge ja vaimu.

Armsad vennad ja õed!

Tõstkem oma silmad rõõmu ja kindlusega Jeese, meie jumaliku Päästja poole, öeldes endale, et me ei oota, ei nõua ega palu muud kui Tema kaastunnet, halastust ja armu. Nõnda täidab meid Jumala vägi, me elame oma elu Kristuses ning Tema Püha Vaim juhib ja hoiab meid. Jäägem Kristuse, oma Arsti kõrvale; Tema täidab meid igal moel oma armastusega, mis tuleneb Tema jumalikust ettehoolest, mida me ise täiuslikult ei tunne.

Kristus on üles tõusnud! Au ja kiitus Talle igaveseks ajaks igavesti!

Tallinnas, Issanda paasal 5. mail 2024.

+Stefanus,
Tallinna ja kogu Eesti metropoliit,
Püha Sinodi esimees